

Vývoj a složení

Počet obyvatel České republiky se pohybuje kolem **10,6 milionů**. Díky tomu patří ke **středně hustě zalidněným státům**. Stejně jako v jiných státech je i u nás **hustota obyvatel ovlivněna řadou faktorů** (přírodními podmínkami, sídly, hospodářskými či historickými podmínkami). **Prvními písemně doloženými obyvateli** na našem území byli **Keltové**, poté je vystřídali **Germáni** a v 5.–6. století během stěhování národů na naše území přišli **Slované**, kteří **zde již zůstali**.

V České republice je **úředním jazykem čeština**, ale v jednotlivých částech země se vytvořila různá **nářečí** (různé zvyky a tradice). Díky těmto odlišnostem vznikly **národopisné oblasti**. Nejvýznamnějšími jsou např. **Chodsko, Valašsko, Hanácko či Slovácko**.

Náš stát je **státem národním**, jelikož se **více než 90 %** obyvatel hlásí k **české, moravské a slezské národnosti**. Obyvatelstvo **jiných národností** je především z okolních států – **slovenská, polská a německá národnost**. V posledních letech narůstá počet obyvatel např. **vietnamské či ukrajinské národnosti**.

Věděli jste, že...?

- Každých 10 let probíhá sčítání lidu, v němž se zjišťují různorodé informace o obyvatelstvu (počet, jazyk, náboženství...).

V ČR stejně jako v jiných evropských zemích dochází v posledních desetiletích k **poklesu přirozeného přírůstku obyvatel** (rodí se méně dětí). V důsledku toho dochází k **stárnutí populace a přibývání obyvatel v důchodovém věku**. Kvůli tomu se následně **zvyšuje průměrný věk obyvatel**, v současnosti je **42 let**. Další hodnotou, která **narůstá**, je **střední délka života** (naděje na dožití). Říká nám, kolika let bychom se měli dožít, pokud budou zachovány podmínky, v nichž jsme se narodili (např. že nepropukne válka...). K roku 2007 se **ženy měly dožít průměrně 79,4 let a muži 74,1 let**. Vyšší věk je spojen např. s lepší lékařskou péčí, kvalitou života, životním prostředím atd. **Manželství se uzavírají ve vyšším věku**, ale stále **více manželství končí rozvodem**. Mnoho dvojic také žije tzv. „na hromádce“. Páry mají stále **méně dětí** (většinou jedno, max. dvě děti), např. z ekonomických důvodů, ale také např. v důsledku vyššího věku prvorodiček, které pak mají problém podruhé ve vyšším věku otěhotnět.

Z hlediska **náboženství** je Česká republika **v Evropě raritou**, jelikož zde **nejvíce obyvatel z evropských států nevyznává žádné náboženství**. **Věřících** je u nás cca **1/3 obyvatel**. Věřící se pak nejčastěji hlásí k **římskokatolické církvi**.

? Otázky a úkoly k opakování

1. Co jsou to národopisné oblasti?
2. Porovnej střední délku života v Česku s ostatními evropskými zeměmi.
3. Co znamená pojem národní stát? Je náš stát národní?
4. Proč se v Česku rodí méně dětí, než dříve? Diskutuj se spolužáky.

Věděli jste, že...?

- Počtem obyvatel jsme v Evropě **13. nejlidnatějším státem**.
- I když se rodí méně dětí, není úbytek obyvatel tak velký, a to díky lidem, kteří se do ČR stěhují ze zahraničí.

Obr. 1 – Kroje typické pro oblast Vlčnova

Obr. 2 – Historický festival v Olomouci, Hanácko

Věděli jste, že...?

- Větší míra religiozity (věřících) je na Moravě, která si více zachovala „zemědělský“ ráz a nebyla tak zasažena průmyslem, životem velkých měst jako Čechy a Slezsko.

Co už víme...?

V ČR žije 10,6 milionů obyvatel. Vyšší zalidnění je v oblastech velkých měst, pracovních příležitostí, nížin. Věřících je cca 1/3 obyv., převážně římských katolíků. Manželství se uzavírají ve vyšším věku, je v nich méně dětí, více rozvodů. Máme více obyvatel v důchodovém věku. Jsme národní stát s národopisnými oblastmi.